

Skaitymo aukso amžius jau praėjo?

Vis dažniau pavojaus varpais skambinama dėl to, kad vaikai ir paaugliai knygų skaitymui skiria mažiau laiko. Priežasčių reikėtų pradėti ieškoti žvelgiant ne į jaunimo, o į suaugusiųjų skaitymo įpročius. Skaitymas kaip neatskiriama laisvalaikio forma pirmiausia turėtų būti formuojama šeimoje ir knygų pasaulis nuo mažens kuriamas tėvų pastangomis.

Audinga SATKŪNAITĖ

TECHNOLOGIJOS ATIMA SKAITYTOJUS?

Kupiškio viešosios bibliotekos Lankytojų aptarnavimo skyriaus vyresn. bibliotekininkė Rita Senvaitienė sakė, kad grupę nuo 16 metų, tai yra konkrečiai mokinių, sudaro 172 skaitytojai. O studentų ir kitų ugdymo įstaigų mokinių (maždaug iki 23–25 metų) yra 134.

„Minėto amžiaus tarpsnio skaitytojų turime mažai ir jie dažniausiai bibliotekoje apsilanko esant reikalui. Moksleiviai gilinais į pro-

graminę literatūrą, o studentai domisi leidiniais, kurie reikalingi mokymuisi“, – kalbėjo R. Senvaitienė.

Iš visos grupės būtų galima suskaičiuoti apie 30 skaitytojų, kurie skaito savo malonumui. Tik nedaugelis šio amžiaus kategorijos skaitytojų į namus parsineša kitokio žanro, dažniausiai psichologinę, literatūrą.

„Galima sakyti, kad šiuolaikinės technologijos pagrobia skaitytojus“, – pabrėžė pašnekovė.

Subačiaus gimnazijos abiturientė Miglė sakė nepamenu, kada skaitė knygą savo malonumui, nes tam prasčiausiai neturinti laiko. Anot pašnekovės, jo vos užtenka privalomosios literatūros skaitymui ir analizei. Merginai prireikus knygos ji nebūtinai skuba į mokyklos biblioteką, nes nemažai jų randa ir internete, todėl literatūrą skaito ir elektroniniu formatu ar tiesiog klausosi audioknygų.

„Anksčiau mėgdavau skaityti, bet dabar dažniausiai to nedarau. Tiesiog pasileidžiu knygą garso formatu ir teksto klausausi darydama kitus namų darbus. Tada sutaupau

REZERVUOTA JAUNIMUI

ir laiko. Tarp mano-klasės draugų tikrai nėra tokių, kurių vienas iš pomėgių būtų knygų skaitymas. Šeimoje mama mėgsta pasinerti į knygas, tačiau ir jai tam sunku rasti laiko tarp buitinių darbų“, – tikino subatėnė ir prisipažino, kad jos paskutinė skaityta knyga buvo Vinco Mykoliaičio-Putino „Altorių šešėly“.

TURI BŪTI FORMUOJAMAS

Skaitančių vaikų ir paauglių, kurie priklauso Kupiškio viešosios bibliotekos Vaikų erdvei, grupė yra kur kas gausesnė. Šiuo metu joje yra maždaug 800 skaitytojų iki 16 metų.

Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vyresn. bibliotekininkė Rūta Vilkienė sakė, kad Vaikų erdvę sudaro dvi grupės – vaikų ir paauglių, kurie knygas skaito pagal savo amžiaus kategoriją. O ir jų skaitymo įpročiai skiriasi. Nors jaunųjų skaitytojų yra nemažai, bet, anot pašnekovės, kai kurie jų bibliotekoje apsilanko vos porą kartų per metus.

„Kadangi biblioteka turi žaisloteką ir edukacinę klasę, tai vaikai

ateina tiesiog čia praleisti laiko ir pažaisti. Biblioteka pamažu tampa ne tik knygų išdavimo punktu, bet ir įgauna kitokią funkciją, yra kaip laisvalaikio ir bendruomenės buvimo vieta“, – kalbėjo R. Vilkienė.

Tai, kad tarp vaikų ir paauglių yra nemažai skaitančių, viltingas ženklas. Pasak bibliotekininkės, nemažai apsilankančių paauglių jau turi savo susiformavusį skonį ir nuolat ieško naujų knygų.

„Labai jaučiasi, kada mokyklose prasideda mokslo metai ir mokytojai išdalija rekomenduojamos literatūros sąrašus. Tada į biblioteką plūsta būriai moksleivių, netgi ištisomis klasėmis, ir renkasi literatūrą vadovaudamiesi sąrašais. Matyti, kad jie tą daro ne su dideliu noru ir malonumu. Yra ir tokių pedagogų, kurie mokiniams skaitomą literatūrą leidžia pasirinkti patiems. Tai jauniems skaitytojams patinka kur kas labiau“, – tikino R. Vilkienė.

Anot jos, patys mažiausi vaikai labiausiai mėgsta skaityti ar pavartyti nuotykių istorijas ir paveikslėlių knygas, ypač mėgstama serija apie kačiukus ir šuniukus, raganas, tarp kurių pirmąją ragana Lilė. Iš lietuvių vaikų rašytojų yra mėgstamas Tomas Dirgėla. O vyresnius vaikus domina

fantastinės ir nuotykių knygos.

R. Vilkienė pastebėjo, kad bibliotekos Vaikų erdvės neaplenkia ir vyresnio amžiaus skaitytojai, kurie noriai skaito Džono Ronaldo Reuelio Tolkinio „Žiedų valdovą“, Džozanos Rouling knygas apie Harij Poterį ar kitokias fantastikos serijas.

Tarp jaunųjų skaitytojų populiarumo nepraranda ir klasika tapę autoriai ir jų knygos – švedų rašytoja Astrida Lindgren ir trolių Mumių personažų kūrėja Tuvė Janson.

„Jaunieji skaitytojai visai nenori elektroninių knygų, o išmaniąsias technologijas naudoja naršymui arba žaidimams. O skaityti renkasi tik popierines knygas. Nedrįsčiau sakyti, kad vaikai nustoja skaityti“, – pabrėžė R. Vilkienė.

Ji pasidžiaugė, kad į biblioteką dažnai priešmokyklinio amžiaus vaikai ateina kartu su tėvais. R. Vilkienės teigimu, ji ne kartą vedė darželiuose tėvams paskaitas, kokią reikšmę turi skaitymas nuo mažų dienų.

„Smagu, kad šeimos savo atžalas prie knygos ir skaitymo pratina nuo pat mažens. Tai turi labai didelę įtaką vaikams tolesniame amžiuje. Skaitymo įpročiai pirmiausia turi būti ugdomi šeimoje“, – tvirtino bibliotekininkė.